

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27013703	CEIP de Quiroga	Quiroga	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias Sociais	2º Pri.	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	12
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	13
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	14
9. Outros apartados	14

1. Introducción

Programación didáctica para a área de Ciencias Sociais 2º de educación primaria.

O marco legal desta programación é:

- Decreto 155/2022, de 15 de setembro, polo que se establece a ordeación e o currículo da educación primaria da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde de avaliación do 25 de xaneiro de 2022.
- Orde de atención á diversidade , do 8 de setembro de 2021, que desenvolve o Decreto 229/2011.
- Orde de 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o decreto 155/2022.

Estamos nun concello de tamaño pequeno con relación á poboación, e con moita dispersión. A actividade económica basease en pequenas empresas de distintos sectores e na actividade agraria con diversas explotacións hortícolas, destacando o sector de cultivo de oliveiras (aceite), así como o vitivinícola. Tamén hai no municipio empresas de extracción de lousa. Nos últimos anos está adquirindo gran importancia o sector turístico debido ao privilexiado enclave do noso concello xa que forma parte da Ribeira Sacra e do Xeoparque Mundial da UNESCO Montañas do Courel.

O Concello conta con numerosos servizos públicos como a Casa do Concello, o Centro de Saúde, a Policía Local, a Casa da Cultura, o Auditorio Municipal, Escola infantil, IES ..., así como diferentes lugares para o lecer como o paseo fluvial, parques, campo de fútbol e pistas multideporte. Hai que destacar a existencia de dous museos importantes: o Etnográfico e o Xeolóxico.

Esta programación desenvolverase nun centro no que hai matriculados 148 alumnos e alumnas e que conta cunha unidade para cada nivel de Primaria, agás 2º de EP que ten dúas. A ratio está actualmente en 16,5 alumnos/as por nivel e a porcentaxe de alumnado vulnerable é de 20 % aproximadamente.

En 2º de primaria hai dous grupos: 2ºA con 12 alumnos e alumnas, e 2ºB con 15 alumnos e alumnas .

As unidades didácticas estarán divididas en trimestres, correspondendo 2 a cada un destes períodos de tempo, e unha no terceiro trimestre. Ademais hai unidade transversal que se traballa en cada un dos trimestres. As unidades didácticas están elaboradas baseándonos nas etapas da Historia xa que no centro lévase a cabo un PDI " Un territorio con moita Hlstorya" que se traballará ao longo dos tres trimestres e é o eixo vertebrador ou fío conductor de toda a programación didáctica. Participamos no Plan Proxecta "Proxecto Terra" , Contratos Programa, Plan de Mellora de Bibliotecas Escolares e Biblioteca Creativa.

A área de CIENCIAS SOCIAIS estrutúrase en catro bloques:

- Ciencia e Tecnoloxía.
- Mundo e o desenvolvemento sostible.
- Vivir en sociedade .
- Leccións do pasado.

A gradación destes contidos, a súa programación e a súa secuenciación non deben seguir necesariamente unha certa orde cronolóxica, senón que deben traballarse de forma integrada, adaptándose ás intencións didácticas e ás esixencias formativas que os alumnos require. Esta área destaca na importancia que ten no desenvolvemento e formación do alumnado, xa que axuda á súa socialización e tamén ao seu desenvolvemento persoal. Ademais ten como unha das súas finalidades iniciar a preparación de futuros cidadáns, proporciona recursos para coñecer o entorno cotián respectándoo e comprender a realidade desenvolvendo actitudes críticas e aceptando as diferenzas.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede.	3		4	1-2-3-4-5				4

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural, social e cultural.	1-2-3		2-4	1-2		4		
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, social e cultural, analizando a súa organización e propiedades e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o valor do patrimonio cultural, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, desde os puntos de vista social, económico, cultural, tecnolóxico e ambiental, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	
OBX5 - Observar, comprender e interpretar continuidades e cambios do medio natural, social e cultural, analizando relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión, para explicar e valorar as relacións entre diferentes elementos e acontecementos.	3		4		4	1-3	2	1
OBX6 - Recoñecer e valorar a diversidade e a igualdade de xénero, mostrando empatía e respecto por outras culturas e reflexionando sobre cuestións éticas, para contribuír ao benestar individual e colectivo dunha sociedade en continua transformación e ao logro dos valores de integración europea.		3			3	1-2-3		1
OBX7 - Participar na contorna e na vida social de forma eficaz e construtiva desde o respecto aos valores democráticos, os dereitos humanos e da infancia e os principios e valores da Constitución española e a Unión Europea, valorando a función do Estado e as súas institucións no mantemento da paz e seguridade integral cidadá, para xerar interaccións respectuosas e equitativas e promover a resolución pacífica e dialogada dos conflitos.	5				1	1-2-3		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A PREHISTORIA	Conceptos relacionados coa época histórica datada ata a aparición da escritura.	16	15	X		
2	IDADE ANTIGA	Conceptos relacionados coa época histórica datada ata a caída do Imperio Romano.	15	10	X		
3	IDADE MEDIA	Conceptos relacionados coa época histórica datada ata a descubrimento de América.	16	15		X	
4	IDADE MODERNA	Conceptos relacionados coa época histórica datada ata a Revolución Francesa.	16	10		X	
5	IDADE CONTEMPORÁNEA	Conceptos relacionados coa época histórica datada ata os nosos días	16	10			X
6	UNIDADE TRANSVERSAL	Conceptos afíns a todas as unidades didácticas.	21	10	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A PREHISTORIA	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Ordenar temporalmente feitos da contorna social e cultural próxima, empregando nocións básicas de medida e sucesión.	É capaz de ordenar e diferenciar as épocas da prehistoria e algún dos seus elementos	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- As expresións e producións artísticas a través do tempo. O patrimonio material e inmaterial local. Coidado e conservación.

UD	Título da UD	Duración
2	IDADE ANTIGA	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación, utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñece elementos do medio cultural e social con axuda.	PE	60
CA3.4 - Identificar institucións próximas, sinalando e valorando as funcións que realizan en prol dunha boa convivencia.	Identifica as institucións cercanas máis importantes.		
CA2.2 - Recoñecer conexións sinxelas e directas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural por medio da observación, a manipulación e a experimentación.	Recoñece conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural por medio da observación.	TI	40
CA4.1 - Mostrar actitudes de respecto ante o patrimonio natural e cultural, recoñecéndoo como un ben común.	Respecta ao patrimonio natural e cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Terra no universo. Elementos, movementos e dinámicas relacionados coa Terra e o universo e as súas consecuencias na vida diaria e na contorna. Secuencias temporais e cambios estacionais. - Fenómenos atmosféricos. Observación, reflexión e rexistro de datos atmosféricos. Comprobación do observado nos diferentes medios de comunicación. - Orientacións espaciais, nocións básicas para que lle permitan orientarse nun debuxo, nun plano ou en maquetas simples da contorna máis próxima. - Identidade e diversidade cultural: existencia de realidades diferentes e aproximación ás distintas etnoculturas presentes na contorna. A convivencia cos demais e o rexeitamento ás actitudes discriminatorias. Cultura de paz e non violencia. - A localidade e o seu goberno. O concello e os seus servizos básicos. O exercicio activo da cidadanía. A pertenza a grupos sociais da localidade: deportivos, recreativos, culturais? - O ciclo vital e as relacións interxeracionais. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia. Toma de conciencia do paso do tempo ordenando os feitos máis importantes da súa vida, da familia, da súa contorna?

UD	Título da UD	Duración
3	IDADE MEDIA	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Coñecer persoas e grupos sociais relevantes da historia, así como formas de vida do pasado, incorporando a perspectiva de xénero.	Recoñece algunhas das persoas importantes da historia.	PE	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Mostrar actitudes de respecto ante o patrimonio natural e cultural, recoñecéndoo como un ben común.	Respecta e valora o patrimonio cultural que coñece.	TI	40

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Uso de obxectos e artefactos da vida cotiá como fontes para reflexionar sobre o cambio e a continuidade, as causas e as consecuencias.

UD	Título da UD	Duración
4	IDADE MODERNA	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Coñecer e interiorizar normas básicas para a convivencia no uso de espazos públicos, especialmente como peóns ou como usuarios dos medios de locomoción, tomando conciencia da importancia da mobilidade segura, saudable e sustentable tanto para as persoas como para o planeta.	Coñece e respecta algunha das normas básicas para a convivencia.	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Seguridade viaria. A cidade como espazo de convivencia. Normas básicas nos desprazamentos como peóns ou como usuarios dos medios de locomoción.
- A vida en sociedade. Espazos, recursos e servizos da contorna entendidos como bens comúns e compartidos. Formas e modos de interacción social en espazos públicos desde unha perspectiva de xénero.
- Medios de transporte máis comúns na contorna, recoñecendo os máis adecuados para as persoas e/ou mercadorías.

UD	Título da UD	Duración
5	IDADE CONTEMPORÁNEA	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Recoller información sobre manifestacións culturais da propia contorna, mostrando respecto a outras persoas, valorando a súa diversidade e riqueza, e apreciándoa como fonte de aprendizaxe.	Coñece algunha manifestación cultural da nosa contorna e valora a súa importancia.	PE	60
CA4.3 - Coñecer persoas e grupos sociais relevantes da historia, así como formas de vida do pasado, incorporando a perspectiva de xénero.	Coñece algún grupo social relevante.		
CA2.3 - Mostrar estilos de vida sustentable e valorar a importancia do respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección dos elementos e seres do planeta, identificando a relación da vida das persoas coas súas accións sobre os elementos e recursos do medio como o chan e a auga.	Coñece os hábitos de vida sustentable e valora a súa importancia.	TI	40
CA3.1 - Mostrar curiosidade por obxectos, feitos e fenómenos próximos, formulando preguntas e realizando predicións.	Amosa curiosidade e é capaz de realizar predicións sobre fenómenos próximos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Responsabilidade ecosocial. Accións para a conservación, mellora e uso sustentable dos bens comúns. - Hábitos de vida sustentable. O aire como elemento imprescindible para a vida. A contaminación atmosférica - Igualdade de xénero e conduta non sexista. - O ciclo vital e as relacións interxeracionais. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia. Toma de conciencia do paso do tempo ordenando os feitos máis importantes da súa vida, da familia, da súa contorna. - Recursos e medios analóxicos e dixitais. As fontes orais e a memoria colectiva. A historia local e a biografía familiar, mulleres e homes como suxeitos da historia.

UD	Título da UD	Duración
6	UNIDADE TRANSVERSAL	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura e de acordo coas necesidades do contexto educativo.	Utiliza dispositivos e recursos dixitais de forma segura.	TI	100
CA1.2 - Mostrar curiosidade por obxectos, feitos e fenómenos próximos, formulando preguntas e realizando predicións.	Mostra curiosidade por fenómenos próximos.		
CA1.3 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Busca información sinxela de diferentes fontes.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Participar en experimentos pautados ou guiados, cando a investigación o requira, utilizando diferentes técnicas sinxelas de indagación, empregando de forma segura instrumentos e rexistrando as observacións de forma clara.	Participar en experimentos pautados ou guiados empregando de forma segura instrumentos.		
CA1.5 - Establecer acordos de forma dialóxica e democrática como parte de grupos próximos á súa contorna, identificando as responsabilidades individuais e empregando unha linguaxe inclusiva e non violenta.	Establece acordos de forma dialóxica e democrática como parte de grupos próximos á súa contorna.		
CA3.3 - Mostrar actitudes que fomenten a igualdade de xénero e as condutas non sexistas recoñecendo modelos positivos na contorna próxima.	Mostrar actitudes que fomenten a igualdade de xénero.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procedementos de indagación adecuados ás necesidades da investigación (observación no tempo, identificación e clasificación, procura de patróns...). - Técnicas para unha correcta exposición oral dos resultados da investigación. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - A curiosidade e a iniciativa na realización das diferentes investigacións. - Tipos de profesións presentes na contorna próxima e relacionadas coa ciencia e a tecnoloxía, desde unha perspectiva de xénero: similitudes, diferenzas e ferramentas que empregan. - Propostas de traballo que supoñan un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e faciliten o proceso de autorregulación de aprendizaxes. Cooperación e diálogo. - Posibilidades de procura guiadas de información seguras en Internet. - Igualdade de xénero e conduta non sexista.

4.1. Concrecións metodolóxicas

En liñas xerais está programación didáctica sigue os seguintes principios metodolóxicos.

Principio de consistencia evolutiva: Supón a necesidade de partir do nivel de desenvolvemento do alumnado, do nivel do grupo, de xeito que toda a intervención educativa debe ter en conta o desenvolvemento psicoevolutivo do alumno/a.

Principio de aprendizaxe significativa: É Ausubel o primeiro que fai referencia ao termo de aprendizaxe significativa. Define aprendizaxe significativa como aquilo que relaciona as novas aprendizaxes cos que xa se atopan na estrutura cognitiva. O profesor partindo dos coñecementos previos dos seus alumnos/as, debe presentar actividades que atraian o seu interese e que o alumno poida relacionar coas experiencias anteriores para iso en todas as unidades se realizan actividades de introducción e activación dos coñecementos previos. Potenciar a autonomía e a liberdade autorregulada do alumnado na súa aprendizaxe: Ou o que ven a dicir o mesmo a seguinte expresión: "Que o neno/a aprenda a aprender" dotando aos alumnos/as das estratexias necesarias para elo. Por iso as metodoloxías aplicadas nas unidades didácticas pretenden que o alumnado se desenvolva nun Entorno Personal de Aprendizaxe (PLE). O alumno debe sentirse responsable das propias decisións e afrontar as consecuencias. Aprender a decidir libremente é unha tarefa chea de dificultades que debe iniciarse o máis cedo posible. O profesor é simplemente un mediador ou guía para que a liberdade de cada un non vulnere o dereito de liberdade dos outros. Promover a actividade-interactividade por parte do alumnado: A actividade é unha das características fundamentais do alumno/a de Primaria. Sigo o Principio de estimulación sensorial e lingüística, a cantos máis estímulos estea exposto un alumno máis pode

aprender. Por iso hai que utilizar gran variedade de recursos e en diferentes modalidades sensoriais.

As comunicacións intrapersonais, socialización: mediante o traballo cooperativo. Como sinala Bruner “os alumnos expertos poden ofrecer axuda aos inexpertos” o que ven sendo a Tutoría entre iguais que se leva acabo na aula. Sigo o principio de clima afectivo e de seguridade, o alumno só sentirá desexo de aprender cando teña cubertas previamente as necesidades básicas de afecto e seguridade. As relacións co profesor/a son decisivas para o desenvolvemento da identidade e das características da personalidade do neno/a. Por iso se traballa directamente a xestión das emocións.

Partir da diversidade da aula, individualización: É importante coñecer a situación particular de cada neno/a, os seus intereses, circunstancias sociais e culturais e adaptarse a iso para que se produza a aprendizaxe. Por iso son tan importantes as actividades de ampliación e reforzo.

Perspectiva globalizadora: O pensamento do neno/a non é analítico senón sincrético ou global, por iso as experiencias educativas que se leven a cabo deben relacionar os distintos contidos das diferentes áreas, e dende unha perspectiva real.

Carácter lúdico das actividades: imprescindible, pois a través del, o neno/a elabora a súa aprendizaxe, crece, desenvólvese, e ademais é unha actividade que lle produce pracer e benestar. Por iso gran parte das actividades que se propoñen para desenvolver nesta programación teñen un compoñente lúdico, (del Toro). Ademais hoxe en día o emprego das Novas Tecnoloxías da Información e Comunicación provocan que a realidade da escola sexa máis motivadora e que o profesor non sexa a única fonte de información.

Principio de pedagogía do éxito e motivación: Segundo Vigotsky, os pequenos logros e a motivación serán a base da nosa metodoloxía.

Na aula seguiranse unha serie de metodoloxías e técnicas que se escolleron por considerar que son as máis adecuadas as características que presenta o grupo. En liñas xerais é unha metodoloxía activa e participativa, onde o mestre é o de guía e son os alumnos e alumnas os protagonistas de todo o proceso. Ademais disto será flexible e personalizada cando se requira e terá en conta os diferentes niveis e capacidades do alumnado así como as súas características individuais e como grupo. Está encamiñada a que o alumno acade o mellor posible as competencias clave, especialmente aquelas nas que esta materia pode contribuír en maior medida e fomentar o desenvolvemento das diferentes intelixencias múltiples (Gardner). Seguense as directrices de teorías innovadoras de aprendizaxe como é o “Conectivismo,” cuxo principal impulsor é George Siemens e relacionase co uso das TIC. Esta é a teoría do aprendizaxe na era dixital, defende que as aprendizaxes residen fóra dos alumnos, está enfocado a conectar con conxuntos de información cando sexa necesario para así aprender máis. A nova información adquirida, posibilita que o alumno recoñeza cando a información é importante e cando non é, a compartir os seus coñecementos cos demais mentres que os demais comparten con el. “ O importante non é que os nenos /as saiban hoxe, senon que sexan capaces de aprender a buscar o que necesitarán saber mañá”.

Por último desenvólvense actividades do APRENDIZAXE BASEADO NO PENSAMENTO, traballando as diferentes rutinas de pensamento.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Tablet
Material audiovisual
Libros de consulta e contos da Biblioteca

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A principio de curso levarase a cabo unha avaliación inicial para poder analizar cal é o punto de partida do noso alumnado e así poder establecer estratexias comúns de actuación e dar resposta á diversidade que nos atopamos na nosa aula.

Avaliaremos aspectos como: a expresión oral e o vocabulario (exprésase oralmente con claridade, emprega un vocabulario axeitado a súa idade...), lectura e comprensión lectora

(identifica palabras escritas significativas e usuais, relaciona imaxe e texto, asocia graffías maiúsculas e minúsculas...), escritura (realiza correctamente os trazos propostos, copia palabras e oracións breves...). En canto á área de Ciencias Sociais avaliaremos a adquisición de conceptos básicos traballados no primeiro curso de educación primaria. O resultado obtido nesta avaliación inicial servirá de punto de partida para o desenvolvemento da programación, facendo fincapé naqueles aspectos nos que o alumnado presente carencias.

Na sesión de avaliación inicial compartiremos datos e información entre o equipo docente para adoptar, de forma coordinada, as medidas máis oportunas para cada alumna ou cada alumno, así como as relativas ao axuste do desenvolvemento do currículo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	16	15	16	16	16	21	100
Proba escrita	100	60	60	100	60	0	60
Táboa de indicadores	0	40	40	0	40	100	40

Criterios de cualificación:

Os criterios de avaliación indican os niveis de desempeño esperados no alumnado nas situacións ou actividades a que se refiren os obxectivos de cada área nun momento determinado do seu proceso de aprendizaxe. Nese sentido, actúan como unha ponte de conexión entre os contidos e os obxectivos da área, polo que son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado, e describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos como en competencias.

Contamos cunha táboa-resumen dos pesos de cada unidade da materia e dos graos mínimos de consecución.

En cada Unidade Didáctica usaremos coma instrumento de avaliación a proba escrita e/ou táboa de indicadores, usando este último instrumento para avaliar un 40% do peso total da unidade como máximo.

A unidade transversal avalíase nos tres trimestres, aportando o valor proporcional do peso total en cada trimestre.

Ao longo do curso realizaranse tres avaliacións, informando por escrito ao alumno e aos pais das cualificacións obtidas.

A avaliación será continua e a nota final será a da terceira avaliación

Criterios de recuperación:

Consideramos que os contidos que queden sen superar poden considerarse recuperados se chegan a superarse na seguinte unidade didáctica, sendo a última avaliación a determinante para a consecución dos obxectivos.

A avaliación será continua, de xeito que a nota da terceira avaliación será a nota final.

6. Medidas de atención á diversidade

Na etapa da educación primaria poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na detección precoz das súas necesidades específicas e no establecemento de mecanismos de apoio e reforzo tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, co obxecto de reforzar a inclusión, asegurar o dereito a unha educación de calidade e para evitar a permanencia nun mesmo curso. Os mecanismos de apoio e reforzo serán tanto organizativos como curriculares e entre estes poderán considerarse o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

A acción educativa docente debe ofrecer a cada alumno a axuda pedagóxica que necesite cada un para así garantir a súa liberdade, a súa autonomía e o seu desenvolvemento cotián. É evidente que os alumnos/as son diferentes uns doutros e que estas diferenzas refírense a varios factores: capacidades, motivacións, intereses, situación socioeconómica e familiar... polo que o mestre/a deberá atender a estas diferenzas e axustar a elas a súa intervención educativa.

Dentro desa diversidade, atopamos alumnos e alumnas con Necesidade específica de apoio educativo, engloba aos alumnos e alumnas que requiran, de forma temporal ou permanente, apoios ou provisións educativas diferentes ás ordinarias por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, por altas capacidades intelectuais, por incorporarse tardiamente ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar. Hai dous principios claves a ter en conta cos alumnos/as de Necesidades Específicas de Apoio Educativo, que son a normalización e a inclusión.

En xeral, as titoras atenden á diversidade da aula ofrecendo reforzo e ampliación cando sexa necesario. Ademais debido ás características do alumnado da aula contamos co apoio de profesorado con disponibilidad horaria e de especialistas en PT e AL en segundo B e un AL preferente para alumnado NEAE en segundo A.

As medidas para a atención educativa virtual ao alumnado que presente dificultades para acudir ao centro educativo por causas xustificadas, serán o uso da aula virtual, videoconferencias por plataformas corporativas e mensaxería por Abalar.

Tendo en conta esta diversidade coa que contamos nas aulas teñense en conta os diferentes protocolos sendo os máis relevantes nesta aula o Protocolo de protección de datos, Protocolo de atención educativa para o alumnado con Trastorno do Espectro Autista (TEA), Protocolo de consenso sobre o TDAH na infancia, Protocolo para a prevención e o control do absentismo escolar .

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Emprendemento						X
ET.2 - Igualdade de xénero	X			X	X	X
ET.3 - Educación para a paz		X				
ET.4 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable.					X	
ET.5 - Educación para a saúde					X	
ET.6 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Comprensión e expresión oral	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
PDI "Un territorio con moita historia"	PDI da Biblioteca polo que traballaremos de xeito interdisciplinar como eixo fundamental a historia da nosa contorna ao longo dos tres trimestres.	X	X	X
Plan Proxecta "Proxecto Terra"	Plan no que traballaremos aspectos relacionados co hábitat e a vivenda ao longo da Historia.	X	X	X
Saída ás minas romanas de Margaride.	Aproveitando á saída á piscifactoría para a colocación das cámaras de fototrampeo visitaremos estas minas para ter unha aproximación ao xeito de vida nesa época.	X		
Visita ao Concello de Quiroga	Con motivo do día da Constitución.	X		
Saída ao Castelo dos Novaes	Ponse o foco especialmente na valoración da riqueza cultura da nosa contorna		X	
Visita ao Museo da Cultura Castrexa	Saída relacionada co PDI e coas unidades 1 e 2.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Resulta clara a vinculación entre el currículo y el proceso que se ha seguido en el aula.
O proceso levouse a cabo con fluidez.
A temporalización foi adecuada.
Metodoloxía empregada
Queda claro o enfoque competencial.
Os alumnos sentíronse motivados polos retos e desafíos que se plantexan.
As actividades contribúen a que o alumnado alcance autonomía progresivamente.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
A planificación permite flexibilizar sesións de traballo, agrupamentos, organización das actividades.
Medidas de atención á diversidade
Presta atención á expresión persoal dos alumnos.

Clima de traballo na aula
Destácase o desenvolvemento de comportamentos éticos.
As interaccións entre alumnado fanse progresivamente máis fluídas e son un estímulo para o traballo.
A convivencia na aula e as relacións van avanzando positivamente ao longo do curso.
Outros
Os criterios establecidos facilitan a avaliación continua e a autoavaliación.
Os instrumentos de avaliación proporcionan información valiosa.

Descrición:

Empreganse táboas de indicadores nos que os ítems para a valoración puntúan de tres formas: óptimo, para revisar e para reelaborar. Cubrirase ao rematar cada unha das unidades didácticas.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Valorarase a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado. O seguimento da programación realízase ao rematar cada unidade didáctica a través da aplicación Proens. A información do seguimento da programación didáctica trasládase, para a súa valoración e análise, ao equipo de ciclo, cunha frecuencia mínima mensual, deixando constancia nas correspondentes actas. Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e a coordinación entre o profesorado se considera que cumpre as expectativas iniciais. Con todos estes datos podemos avaliar globalmente todo o proceso. Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias clave, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas. Para valorarmos a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias coa fin de melloralas usaremos coma instrumento unha taboa de indicadores onde se valorará do 1 ao 4 os ítems antes mencionados.

9. Outros apartados